LIETUVOS NEGALIOS ORGANIZACIJŲ FORUMAS (LNF)
2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2019 m. įvyko 5 LNF tarybos narių susirinkimai ir visuotinis LNF narių susirinkimas/strateginė sesija.

- 2019 m. vasario 07 d, Vilniuje, 14 dalyvių;
- 2019 m. kovo 15 d., Vilniuje, 17 dalyvių;
- 2019 m. gegužės 9-10 d. LNF strateginė sesija ir visuotinis narių susirinkimas, Vilniuje, 23 dalyviai;
- 2019 m. gegužės 28 d. Vilniuje, 16 dalyvių;
- 2019 m. rugsėjo 24 d. Vilniuje, 9 dalyviai
- 2019 m. lapkričio 18 d., Vilniuje, 11 dalyvių;

2019 m. įvyko 2 rašytiniai LNF Tarybos posėdžiai, kuriuose priimti sprendimai dėl NVO koalicijos steigimo (2019 06 14) bei Lietuvos neįgaliųjų draugijos pasitraukimo iš LNF narių (2019 09 27).
2019 metais veiklą tęsė 2017 m. išrinkta LNF Taryba, kurios nariai: Sigitas Armonas (Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga), Vytautas Pivoras (Lietuvos kurčiųjų draugija), Aušra Degutytė (Lietuvos nefrologinių ligonių asociacija "Gyvastis"), Jelena Ivančenko (Lietuvos neįgaliųjų draugija), Dana Migaliova (Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija “Viltis”), Rasa Kavaliauskaitė (Lietuvos žmonių su negalia sąjunga), Vaidotas Nikženaitis (Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija), Rūta Udraitė-Mikalauskienė (Spina Bifida ir Hidrocephalia asociacija).

Jelena Ivančenko (Lietuvos neįgaliųjų draugija) pagal Lietuvos neįgaliųjų draugijos prašymą atšaukta iš

LNF Tarybos narių (Registre panaikintas įrašas) 2019 m. spalio mėn.

LNF asociacijos prezidentas – Dovilė Juodkaitė.
2019 m. gruodžio 31 d. LNF sekretoriate dirbo 6 darbuotojai: Dovilė Juodkaitė, Henrika Varnienė, Lina Garbenčiūtė, Simona Aginskaitė (motinystės atostogose), Rūta Udraitė-Mikalauskienė, Goda Ščupokaitė, organizacijos buhalterinę apskaitą tvarkė Jurgita Lapinskienė. Dar 12 darbuotojų įdarbinti išskirtinai projektinėms veikloms.
2019 m. gruodžio 31 d. LNF turėjo 13 tikrųjų narių, 1 asocijuotą narį.

Veikla pagal kryptis
2019 m. visuotinio narių susirinkimo patvirtintos šešios LNF veiklos kryptys 2019 metams (tokios pat, kaip ir 2011-2018 metais, atsižvelgiant atitinkamai į 2019 m. (NRD) bei kitą projektinį finansavimą):

1. Tarptautinių teisės aktų, ES direktyvų bei reglamentų ir LR teisinės bazės harmonizavimas ir įgyvendinimo priežiūra;
2. Pasiūlymai dėl LR įstatyminės bazės papildymo ir galiojančių įstatymų priežiūros;
3. Bendradarbiavimas su LR savivaldybėmis;
4. Neįgaliųjų organizacijų atstovavimas, bendravimas su politikais;
5. Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis;
6. LNF stiprinimas.

1. Tarptautinių teisės aktų, ES direktyvų bei reglamentų ir LR teisinės bazės harmonizavimas bei įgyvendinimo priežiūra.

1.1. JT Neįgaliųjų teisių konvencija ir jos Fakultatyvus protokolas.

2010 m. gruodžio 8 d. LR Vyriausybės nutarimu (Nr. 1739) „Dėl Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo“ patvirtinta JT Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo tvarka Lietuvoje. Lietuvos neįgaliųjų forumo nuomone, šis įsakymas neatitinka JT Neįgaliųjų teisių konvencijos 33 straipsnio „Nacionalinis įgyvendinimas ir kontrolė“ ir ypač 3 punktui „*Pilietinė visuomenė, ypač neįgalieji ir jiems atstovaujančios organizacijos, visapusiškai įtraukiami ir dalyvauja kontrolės procese.“*

1.1.1. LNF 2019 m. užsiėmė aktyvia Konvencijos įgyvendinimo stebėsena, prižiūrint ir vertinant valstybės institucijų veiklą, įgyvendinant atitinkamas Konvencijos nuostatas, dalyvaujant susitikimuose bei teikiant savo pastabas bei rekomendacijas vykdomai politikai, rengiamiems teisės aktams, kt.

1.1.2. Taip pat LNF teikia savo ekspertinę nuomonę/poziciją apie JT Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatų įgyvendinimą Lietuvoje vykdomuose tyrimuose, apklausose bei tarptautiniu mastu vykdomuose tyrimuose.

1.1.3. LNF pateikė 6 kandidatus į pagal įstatymus formuojamą Žmonių su negalia teisių stebėjimo komisiją prie Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos. LGKT kontrolierės sprendimu į komisiją atrinkti ir nuo 2019 m. liepos 1 d. darbą Komisijoje pradėjo LNF Prezidentė Dovilė Juodkaitė ir LNF Tarybos narys Vytautas Pivoras. Vadovaujantis LR Lygių galimybių įstatymu, Komisija prei LGKT vykdo Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo stebėseną.

*1.2.***Darnaus vystymosi darbotvarkė 2030 ir Darnaus vystymosi tikslai**

1.2.1. 2019 m. LNF rėmėsi Darnaus vystymosi darbotvarke ir tikslais vykdydami advokaciją Lietuvoje dėl negalios įtraukimo ir konkrečių su negalia susijusių kriterijų bei rodiklių teikiant pasiūlymus į rengiamus strateginius dokumentus: Nacionalinį pažangos planą, Neįgaliųjų socialinės integracijos programos priemonių planą, kt.

1.3. ***ES Struktūriniai fondai.***

LNF įsitraukė į naujojo ES finansavimo periodo 2021-2027 m. planavimo veiklas.

1.3.1. Kartu su Nacionaline nevyriausybinių organizacijų koalicija dalyvauta politinėse diskusijose dėl NVO vaidmens įgyvendinant ES struktūrinių finansinių programų lėšas, NVO kaip pareiškėjų įtraukimo į projektinius šaukimus.

1.3.2. LNF administracijos direktorė Henrika Varnienė periodiškai dalyvavo ES fondų stebėsenos komitete.

1.3.3. Lina Garbenčiūtė yra įtraukta į Nacionalinės švietimo agentūros vykdomų Euopos sąjungos paramos fondų finansuojamų projektų priežiūros komitetą.

*1.4.***Europos Sąjungos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos 2016 m. spalio 26 d. direktyva dėl Viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo**

1.4.1. 2019 m. LNF aktyviai dirbo ties Europos Sąjungos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos 2016 m. spalio 26 d. direktyvos dėl Viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo perkėlimo į nacionalinę Lietuvos teisę, bei pasirengimo taikyti direktyvos nuostatas praktikoje užtikrinant viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių prieinamumą.

1.4.2. Organizuoti susitikimai su Susisiekimo ministerijos, atsakingos už Direktyvos perkėlimą Lietuvoje, atstovais. Organizuoti susitikimai su skirtingų negalių grupėmis dėl jų poreikių išsiaiškinimo prieinamai informacijai pateikti (tiek formos, tiek turinio prasme).

1.4.3. LNF drauge su partneriais iš Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos bei Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos parengė skaitmeninės informacijos pritaikymo vadovą **Internetas visiems. Prieinamos skaitmeninės informacijos rengimo vadovas**, kuris yra svarbi pagalba svetaines prižiūrintiems ir informaciją rengiantiems viešųjų įstaigų specialistams.

1.4.4. Įgyvendinant projektą „Pokytis versle, viešajame sektoriuje, visuomenėje – nauji standartai diskriminacijos mažinimui“ (sutarties Nr. 07. 3. 4-ESFA-V-426-01-0001), buvo organizuoti **5 mokymai regionuose apie viešos informacijos interneto svetainėse prieinamumą**

tikslinėms grupėms (žmonėms turintiems įvairias negalias, senyvo amžiaus asmenims, kt.), remiantis išleisto leidinio turiniu.

1.5. **Jungtinių Tautų Konvencija dėl visų formų diskriminacijos prieš moteris.**

1.5.1. Lietuvos negalios organizacijų forumas pateikė **Alternatyviąją ataskaitą Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komitetui** svarstant Lietuvos padarytą pažangą dėl moterų teisių, lygių galimybių ir jų apsaugos įvairiose gyvenimo srityse. Savo ataskaitoje dėl moterų ir mergaičių su negalia situacijos Lietuvoje LNF akcentavo itin didelį moterų ir mergaičių su negalia pažeidžiamumą. Moterys ir mergaitės su negalia patiria dvigubą diskriminaciją tiek dėl negalios, tiek dėl lyties. Jos neturi lygių galimybių ir patiria diskriminaciją švietimo, darbo, socialinės apsaugos, sveikatos, šeimos ir kasdienio gyvenimo srityse, politiniame gyvenime ir dalyvaujant visuomenėje. 2019 m. lapkričio 11 d. Komiteto pateiktose Baigiamosiose išvadose ir rekomendacijose daug dėmesio ir pastebėjimų valstybei skirta būtent dėl diskriminacijos dėl negalios, negalint moterims ir mergaitėms su negalia pasinaudoti teisėmis ar būti apsaugotoms lygiai su kitais.

2. Pasiūlymai dėl LR įstatyminės bazės papildymo bei galiojančių įstatymų priežiūros.

2.1. 2019 m. LNF rengė rekomendacijas teisės aktų tobulinimui dėl užimtumo sistemos tobulinimo, socialinių įmonių reglamentavimo, prieinamos informacijos užtikrinimo, įtraukaus švietimo bei švietimo įstaigų prieinamumo, sveikatos paslaugų prieinamumo, rinkimų fizinio ir informacinio prieinamumo užtikrinimo žmonėms turintiems įvairias negalias, dėl lobistinės veiklos įstatymo, dėl NVO įstatymo, dėl rengiamų strateginių dokumentų Nacionalinės pažangos plano ir kt. Šie siūlymai buvo perduoti Seimo komitetams, Vyriausybei, Ministerijoms.

2.2.2019 metų pabaigoje baigėsi terminas, kai Lietuvoje turėjo būti įgyvendintas 2007-aisiais patvirtintas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas „Dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų“. Tačiau Lietuva pasinaudojo teises dėl objektyvių priežasčių (istoriškai susiklosčiusios geležinkelio infrastruktūros, ekonominių aplinkybių) Europos Komisijos prašyti atidėti jo įsigaliojimą. LNF kartu su nariais nepritarė tokio Reglamento įgyvendinimo pratęsimui. Buvo parengti raštai pateikta vieša LNF pozicija, organizuoti susitikimai su LRV, Susisiekimo ministerija, Lietuvos geležinkeliais. Po daugybės diskusijų ir susitikimų Susisiekimo ministerijoje 2019 m. lapkričio 26 d. pasirašytas ketinimų protokolas tarp Lietuvos negalios organizacijų forumo, Lietuvos geležinkelių ir LR Susisiekimo ministerijos dėl ES reglamentų nuostatų įgyvendinimo kuriuo sutariama kartu identifikuoti dabartinę infrastruktūros ir paslaugų būklę, parengti nacionalinį veiksmų planą, ir jį įgyvendinti. Ketinimų protokolas įpareigoja pasirašiusias šalis identifikuoti esamą infrastruktūros, prieigų prie stočių, numatytų parkavimo vietų būklę, pagal tai parengti nacionalinį veiksmų planą apibrėžiant prioritetines kryptis, numatant įgyvendinimo laikotarpius ir kt. nuostatas pagal ES reglamentus. Taip pat numatoma kiekvieną kalendorinį ketvirtį pristatyti ketinimų protokolo įgyvendinimo pažangą.

3. Bendradarbiavimas su LR savivaldybėmis:

3.1.2019 m. remiantis pasirašytu memorandumu dėl rinkimų prieinamumo žmonėms su negalia, buvo toliau bendradarbiaujama su **Lietuvos Vyriausiąja rinkimų komisija bei Lietuvos savivaldybių asociacijų** dėl 2019 m. vykusių Prezidento, referendumų, Europos Parlamento atstovų rinkimų.

3.2.2019 m. buvo vystoma LNF iniciatyva dėl švietimo ir sveikatos priežiūros įstaigų prieinamumo, tuo tikslu organizuoti **susitikimai su Lietuvos savivaldybių asociacija, LR Vyriausybė ėmėsi šio klausimo priežiūros**.

3.3.2019 m. LNF vykdė JAV ambasados finansuotą **projektą “Mokykla visiems”**, kuriame dalyvavo 10 bendrojo lavinimo mokyklų iš įvairių Lietuvos regionų. Įvyko 5 renginiai skirtinguose Lietuvos miestuose (Kelmė, Pandėlys, Kuliai, Šalčininkai, Vilnius) - mokyklose surengtos filmo “Stebuklas” peržiūros, diskusijos ir kūrybinės veiklos, padedančios ieškoti būdų kurti visiems palankią ugdymo įstaigų atmosferą. 2019 m. birželio 3 d. Martyno Mažvydo nacionalinėje bibliotekoje įvyko

baigiamoji diskusija, kur įtraukaus ugdymo situaciją Lietuvoje aptarė švietimo ekspertai, valdžios, neįgaliųjų organizacijų bei mokyklų atstovai.

3.4. 2019 m. rugsėjo mėn. įgyvendinant projektą "Inovatyvios priemonės – žmonių su negalia bendruomenės aktyvinimui įsitraukti į viešojo valdymo procesus" buvo organizuotas seminaras-**diskusija su vietos negalios NVO ir Alytaus m. savivaldybės atstovais** dėl negalios NVO įgalinimo ir įtraukaus švietimo užtikrinimo.

4. Neįgaliųjų organizacijų atstovavimas, bendravimas su politikais.

4.1. Per 2019 m. buvo organizuoti susitikimai su LR Prezidentūros atstovais, Seimo komitetų nariais, LR Vyriausybės atstovais, Švietimo, Aplinkos, Sveikatos apsaugos, Teisingumo, Susisiekimo Ministerijomis, Statistikos departamentu prie LRV, Vyriausiaja rinkimų komisija, Seimo nariais ir kt. politikais dėl JT Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo ir kitų atskirų žmonių su negalia opių klausimų. Tokiu būdu buvo siekiama vieningai įtakoti sprendimų priėmėjus priimti/tobulinti neįgaliesiems reikšmingus ir palankius teisės aktus.

4.2. Nuo 2017 m. LR Vyriausybės kanceliarijos pradėta vykdyti nuosekli negalios bendruomenei aktualių klausimų stebėsena švietimo, sveikatos paslaugų ir infrastruktūros prieinamumo, rinkimų prieinamumo ir kitais aktualiais klausimais. 2019 m. įvyko susitikimai su LRV kancleriu ir kanceliarijos atstovais, į kuriuos buvo kviečiami atitinkamų ministerijų, institucijų atstovai aptarti esmines neįgaliųjų bendruomenės problemas ir stebėti, kaip jos sprendžiamos.

4.3. LNF aktyviai bendradarbiavo su LR Seimo Neįgaliųjų teisių komisija, kurios posėdžiuose 2019 m. kelti ir nagrinėti daugelis negalios bendruomenei aktualių klausimų.

4.4. LNF su nariais parengė ir viešai išplatino **Rezoliuciją dėl Techninės pagalbos neįgaliesiems centro** veiklos. Reaguodami į nuolatinius žmonių su negalia skundus dėl Techninės pagalbos neįgaliesiems centro teikiamų paslaugų ir pagalbinės technikos kokybės, visuotinio asociacijos suvažiavimo metu parengė rezoliuciją, kurioje reikalaujama, kad būtų atlikta minėto centro veiklos ir finansų analizė bei iš esmės peržiūrėta priemonių skyrimo tvarka. Rezoliucija išsiųsta Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai bei Seimo neįgaliųjų teisių komisijai. Rezoliucijos pagrindu TPNC veikla buvo svarstoma atsakingose institucijose.

4.5. Paminėtina LNF veikla, atstovaujant neįgaliųjų teises valstybinėse institucijose, teisminėse bylose: pvz. 1) 2019 m. LNF toliau bendradarbiavo su Advokatės D. Gumbrevičiūtės profesine bendrija "Invoco", kartu su Asociacija "Lietaus vaikais" trečiuoju suinteresuotu asmeniu įtraukta į teisminę bylą dėl Druskininkų savivaldybės neveikimo, neužtikrinant paslaugų suteikimą autistiško spekto jaunuoliui ir šeimai; 2) atlikta ekspertinė analizė ir pateikta į bylą Amicus curiae dėl rinkimų prieinamumo asmenims su regos negalia.

4.6. LNF teikia konsultacijas telefonu, el. paštu bei FB profilyje besikreipiantiems asmenims, nukreipia juos į institucijas, kitas NVO, teikiančias paslaugas neįgaliesiems, teikia konsultacijas advokatams, šiems atstovaujant asmenų su negalia teises kitose bylose.

4.7. Parengta ir 2019 m. gegužės 2 dieną, Nacionalinėje dailės galerijoje pristatyta naujausia Lietuvos negalios organizacijų forumo **kampanija „Daugiau pažinimo – mažiau sutrikimo".** Jos tikslas – supažindinti visuomenę su negalios etiketu: pasidalinti pačių žmonių su negalia patarimais, ką verta žinoti ir ko vengti bendraujant su turinčiaisiais skirtingas negalias. Pristatyti 4 vaizdo klipai, kuriuose aptariamos skirtingos sutrikimą keliančios situacijos ir pateikiami pačių žmonių su negalia patarimai, ką verta žinoti bendraujant su skirtingas negalias turinčiais žmonėmis. Diskusijos „Kaip nuimti įtampą nuo negalios?" metu dalyviai ieškojo atsakymo, kaip pagaliau sklandžiai megzti dialogą su visais mūsų visuomenės nariais. Vaizdo klipai prieinamo LNF interneto svetainėje https://www.lnf.lt/projektai/sutrikimo-pazinimas/?lang=lt , patalpinti LNF youtube platformoje.

4.8. Rinkimų prieinamumas LNF pastaruosius metus tapo vienas iš svarbiausių prioritetų. Per 2019 m. rinkimus buvo atlikta plataus spektro **rinkimų stebėsena**, kuri apėmė tiek apylinkių įvairovę, tiek ir prieinamumą skirtingų negalių atstovams. LNF ragino visus balsuojančius fiksuoti akivaizdžiai matomas prieinamumo kliūtis ir dalintis informacija. Rinkimų stebėsenos tikslui LNF surinko 24 žmonių komandą iš įvairių negalios organizacijų, kurie Vyriausioje rinkimų komisijoje (VRK) oficialiai užregistruoti rinkimų stebėtojais. Stebėtojai vertino rinkimų proceso prieinamumą judėjimo, regėjimo, klausos, intelekto ir psichikos sutrikimų turintiems žmonėms, taip pat buvo vertinama, kaip rinkimai vykdomi globos įstaigose ir laisvės suvaržymo vietose. Viso per gegužės 12 d. ir gegužės 26 d. rinkimus stebėtos/vertintos 354 apylinkės 43 savivaldybėse. LNF vykdytos stebėsenos partneriai: Lietuvos žmonių su negalia sąjunga, Lietuvos kurčiųjų draugija, Lietuvos aklųjų silpnaregių sąjunga ir Bendrija "Viltis".

4.9. 2019 m. spalio 1 d. suorganizuotas **susitikimas su europarlamentarais iš Lietuvos**, renginys vyko Europos Parlamente, Briuselyje, viso dalyvavo 14 dalyvių (12 unikalių, iš jų 4 su negalia). Susitikimas vyko Freedom Drive metu, kuriame dalyvavo 7 atstovai iš Lietuvos (4 asmenys su negalia ir 3 asistentai (1 gesto k. vertėjas)). Susitikime dalyvavo 4 EP nariai – Aušra Maldeikienė, Vilija Blinkevičiūtė, Liudas Mažylis, Petras Auštrevičius, kt. EP narių biurų darbuotojai. Susitikimo metu buvo pristatyti Lietuvos negalios bendruomenės keliami klausimai, Europos negalios organizacijų keliami reikalavimą dėl Europos teisės aktų neįgaliųjų atžvilgiu įgyvendinimo ir prieinamumo klausimų užtikrinimo.

4.10. LNF sekretoriato atstovės dalyvavo konferencijose ir seminaruose, višuosiuose renginiuose, kur skaitė pranešimus, dalyvavo diskusijose, pristatant LNF poziciją, JT Neįgaliųjų komiteto pateiktas rekomendacijas Lietuvai, kt. negalios klausimus ir problematiką: pvz, **Laisvės piknikas, Būtent festivalis, kt.**

Dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose:

LNF darbuotojai dalyvavo **tarptautiniuose renginiuose**, kuriuos organizavo (arba prisidėjo prie organizavimo) EDF: Renginiuose buvo atstovaujama Lietuvos žmonių su negalia bendruomenei, aptariami JT Neįgaliųjų teisių konvencijos, ES strategijos dėl negalios įgyvendinimo, Vystomojo bendradarbiavimo sąsajos su negalia ir kiti svarbūs klausimai:

1. 2019 m. kovo 22 – 24 d. EDF tarybos posėdis, Rumunija, 1 dalyvis;
2. 2019 m. gegužės 12 – 13 d. Europos Komisijos ir EDF organizuotas susitikimas – darbinis forumas dėl JT Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo, Briuselyje, 1 dalyvis;
3. 2019 m. gegužės 31 – birželio 2 d. EDF visuotinis susirinkimas, Briuselis, Belgija, 2 dalyviai;
4. 2019 m. rugsėjo 30 - spalio 3 d. Freedom Drive, Briuselis, Belgija, 2 dalyviams pagal projektą finansuoti dienpinigiai;
5. 2019 m. lapkričio 8-19 d. EDF Tarybos posėdis bei tarptautinė konferencija, Helsinkis, Suomija, 1 dalyvis;
6. 2019 m. lapkričio 28-30 d. dalyvavimas Tarptautinės žmonių su negalia dienos minėjime ir tarptautinėje konferencijoje Briuselyje, Belgijoje, 1 dalyvis;

4. Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis/institucijomis.

2019 m. LNF aktyviai veikė bendradarbiaudamas su kitomis nacionalinėmis, tarptautinėmis organizacijomis, koalicijomis bei kitomis viešojo ir privataus sektoriaus institucijomis.

4.1. ***Lietuvos negalios organizacijų forumas (LNF) yra Europos neįgaliųjų forumo (European Disability Forum, EDF) narys***, kuris veikia, atstovauja ir gina neįgaliųjų teises Europiniu lygmeniu. EDF kas mėnesį siunčia informaciją platinimui bei e-laikraštį, kuriame talpinamos įvairios naujienos negalės tema, t.y. ES politikos kryptys, Europos neįgaliųjų politinės tendencijos, galimybės dalyvauti renginiuose, naujai priimami teisės aktai, viešos akcijas ir pan. LNF dalį aktualios informacijos vertė į lietuvių kalbą, talpino LNF tinklalapiuose, LNF Facebook profilyje, platino tarp narių. Informacija buvo pateikiama ir lengvai skaitomos kalbos (easy-to-read) formatu.

Nuo 2017 m. LNF Prezidentė Dovilė Juodkaitė išrinkta ir aktyviai dirba Europos neįgaliųjų forumo Tarybos nare.

4.2 ***LNF ir Nacionalinis lygybės ir įvairovės forumas (NLĮF).*** Nacionalinis lygybės ir įvairovės forumas, įsteigtas 2010 metais, - tai nacionalinis bendradarbiavimo tinklas, vienijantis nevyriausybines organizacijas, atstovaujančias gyventojų grupes, kenčiančias nuo diskriminacijos ir siekiantis, kad kaip įmanoma sumažėtų ar visai išnyktų diskriminacija lyties, negalios, seksualinės orientacijos, amžiaus, religijos ir įsitikinimų, rasės ar etninės kilmės pagrindu. 2019 m. vyko jau penktieji jubiliejiniai NLIF **Nacionaliniai Lygybės bei įvairovės apdovanojimai**, kur LNF aktyviai dalyvavo organizaciniame komitete.

4.3 ***LNF ir Neformali nevyriausybinių organizacijų koalicija UŽ VAIKO teises.*** 2013 m. suburta Koalicija UŽ VAIKO teises stengiasi padaryti taip, kad kiekvieno vaiko teisės būtų apsaugotos. Šios koalicijos veikloje dalyvauja Dovilė Juodkaitė ir Henrika Varnienė. Koalicija aktyviai siekė įtakoti deinstitucionalizacijos procesą, susitikinėjo su LR Seimo nariais, dalvaudavo jų posėdžiuose, aktyviai dirba su LR Prezidento kanceliarija, LR Vyriausybe deinstitualizacijos, vaiko teisių apsaugos srityje.

4.4 ***LNF ir Koalicija „Psichikos sveikata 2030“.*** Nuo 2014 m. veikianti Koalicija, kurios nariais yra 26 nevyriausybinės organizacijos ir ekspertai. Koalicija siekia skatinti atvirumo, skaidrumo bei žmogaus teisių principų įtvirtinimą šalies psichikos sveikatos sistemoje.

4.5 **LNF** yra **Nacionalinės nevyriausybinių organizacijų koalicijos**, kuri vienija 16 didžiųjų skėtinių nevyriausybinių organizacijų, narė. LNF inicijavo susitikimus su miniterijomis NVO klausimams kelti. 2019 m. LNF Tarybos sprendimu LNF yra vienas iš Nacionalinės nevyriausybinių organizacijų koalicijos kaip juridinio asmens stegėjų.

4.6 Bendradarbiaujant su **Lietuvos Užimtumo tarnyba** buvo suorganizuotas kvalifikacijos tobulinimo renginys - 2019 m. balandžio 9 d. mokymai “Paslaugų planavimas, organizavimas ir teikimas taikant atvejo vadybos metodą”. Mokymai skirti užimtumo tarnybos ir NVO specialistams. Mokymuose dalyvavo 19 unikalių dalyvių.

5. LNF stiprinimas.

5.1.*Informacijos apie negalią sklaida. Neįgaliųjų organizacijų ir kt. suinteresuotų asmenų informavimas*. Informacija pateikiama per LNF svetainę www.lnf.lt ir facebooke www.facebook.com/LietuvosNeigaliujuForumas**.** Bendrai priimtos neįgaliųjų pozicijos, bendros iniciatyvos ir kita neįgaliesiems svarbi informacija buvo nuolatos talpinamos šiuose informaciniuose šalitiniuose: svetainėje **www.lnf.lt. (20 unikalių žinučių), naujienomis dalinamasi Facebook profilyje,** kuris šiuo metu turi apie 3700 sekėjų Facebook, Twiter – 380, Instagram -290.

5.2.Siekiant vystyti ir plėtoti informacijos prieinamumą skirtingos negalios asmenims, bendradarbiaujant su Europos neįgaliųjų forumu išverstos iš anglų kalbos ir easy to read (lengvai suprantama kalba) formatu parengtos 3 pozicijos “Europos žmonių su negalia peticija dėl rinkimų prieinamumo” (Europos Parlamento rinkimų kontekste), “Žmonės su negalia ir Darnaus vystymosi tikslai” bei “Moterų ir mergaičių su negalia teisės”. Šiuo formatu informacija skelbiama bendroje LNF interneto svetainėje

5.3.**Suorganizuoti 5 viešinimo (švietėjiški)** seminarai, mokymai (LNF narių kompetencijoms kelti): ((1) mokymai – Organizacijos narių etiško elgesio (2) rinkimų teisės užtikrinimo ir prieinamų rinkimų neįgaliesiems organizavimo (3) nepriklausomos stebėsenos dėl žmonių su negalia teisių įgyvendinimo pagal tarptautinius standartus rezultatų ir poveikio 4) Europos negalios strategijos 2010-2020 apžvalgos (5) negalios aspektų įtraukimo į Nacionalinės pažangos programos formavimą, Geležinkelių reglamento įgyvendinimo klausimais.

5.4.**2019 m. rugsėjo 30 – spalio 3 d.**, Briuselyje vyko tarptautinis renginys **Freedom Drive 2019 m**. Tai jau devintasis kas dvejus metus organizuojamas renginys, kuris vyko Briuselyje. Renginio ašis – žmonių su negalia, susirenkančių iš visų Europos šalių, eitynės Briuselio gatvėmis ir specialus susitikimas su

europarlamentarais Europos Parlamente. Freedom Drive eitynėmis siekiama tarptautiniu lygmeniu išreikšti lygiavertį siekį gyventi demokratinėje ir lygiateisėje Europos bendruomenėje bei savarankiškai ir betarpiškai išsakyti savo poziciją aktualiais neįgaliųjų klausimais. Freedom Drive dalyvavo **2 LNF sekretoriato ir 4 LNF narių atstovai**.

5.5. Aktyviai dalyvauta organizuojant **Nacionalinį žmogaus teisių forumą**, kuriame daug dėmesio skirta negalios pagrindui įvairiose diskusijose: vaiko teisių, įtraukaus švietimo, lygių galimybių darbe kūrimo. Atskirai, bendradarbiaujant su LNF nariu VšĮ "Psichikos sveikatos persektyvos" buvo organizuota diskusija **(Ne)orus gyvenimas: kada atversime globos įstaigų duris?** Jos metu dalyviai kviesti pasikalbėti apie tai, kas gi vyksta už uždarų socialinės globos įstaigų durų ir kaip bei kodėl tai yra žalinga? Kaip užtikrinti žmonių, turinčių psichikos sveikatos bei intelekto sutrikimų ar negalią, teisę gyventi oriai ir būti visokeriopa mūsų visuomenės dalimi?

5.6. 2019 m. remiantis **Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos** (toliau – Užsakovas) vykdomos valstybės biudžeto 03.03 programos ,,Socialinių paslaugų ir integracijos plėtra" priemonę „Vykdyti Jungtinių Tautų neįgaliųjų konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo stebėseną" įvykdė du paskelbtus stebėsenos tyrimus: 1) "Galimos diskriminacijos dėl sąlygų nepritaikymo neįgaliesiems analizė", bendradarbiaujant su Lietuvos žmogaus teisių centru; 2) "Teisės aktų, reglamentuojančių pilnametystės sulaukusių bei nuolatinės globos reikalaujančių asmenų teisių įgyvendinimą nuo to momento, kai asmenims sueina aštuoniolika metų, iki globėjo paskyrimo, apžvalga", bendradarbiaujant su Lietuvos paraplegikų asociacija.

5.7. 2019 m. visuotiniame narių susirinkime patvirtinti nauji LNF įstatai ir Etikos kodeksas, kuris padės LNF efektyviau bendrauti, bendradarbiauti ir viešinti bendras pozicijas, pasiekimus, keliamus klausimus ir t.t.

Dalyvavimas darbo grupėse, tarybose, koalicijose ir pan.:

2019 m. LNF nariai buvo įtraukti į valdžios institucijų sudarytas darbo grupes, kuriose buvo nagrinėjami su negalia susiję klausimai bei rengiami strateginiai dokumentai, teisės aktai. LNF darbuotojai ir LNF narių atstovai dalyvavo:

	Grupės, komisijos pavadinimas	**Atsakinga institucija**	**Dalyvaujantys asmenys**
	Tarpinstitucinėje stebėsenos grupėje, kuriai pavesta stebėti perėjimo nuo globos institucijose į paslaugas šeimai bendruomenėse procesą	SADM	LNF prezidentė Dovilė Juodkaitė; Bendrija "Viltis" Dana Migaliova; VšĮ Psichikos sveikatos perspektyvos direktorė Karilė Levickaitė
	Nevyriausybinių organizacijų taryba	SADM	LNF direktorė Henrika Varnienė
	Socialinio verslo kūrimo įstatymo darbo grupė	ŪKMIN	LNF direktorė Henrika Varnienė
	Visos dienos mokyklos darbo grupė	ŠMM	LNF programų koordinatorė Lina Garbenčiūtė, Bendrijos "Viltis" atstovas
	Darbo grupė ,,Dėl vaikų įtraukties mokytis ir įvairiapusio ugdymo 2017–2022 metų veiksmų plano patvirtinimo"	ŠMM	LNF programų koordinatorė Lina Garbenčiūtė
	ES fondų stebėsenos komitetas	FM	LSPŽGB pirmininkas Vaidotas Nikžentaitis, LND pirmininkė Jelena Ivančenko. LNF

			direktorė Henrika Varnienė dalyvauja stebėtojo teisėmis.
	Žmonių su negalia teisių stebėjimo komisija prie LGKT	LGKT	LNF prezidentė Dovilė Juodkaite
	Neįgaliųjų reikalų taryba prie SADM	SADM, NRT	LNF stebėtojo teisėmis; Vilties, LŽNS, LND, LASS, LKD, Aplinka visiems
	Darbo grupė dėl pagalbos priimant sprendimus modelio kūrimo	SADM	Dovilė Juodkaitė
	Darbo grupė dėl sveikatos būklės reikalavimų ir sveikatos tikrinimo tvarkos reglamentavimo įvairioms visuomenės grupėms tobulinimo	SAM	Dovilė Juodkaitė
	Komisija dėl ortopedinių priemonių	SAM	Henrika Varnienė
	Visuomeninės aplinkos pritaikymo komisija prie NRD	SADM, NRD	LŽNS atstovas Jurgita Masiulionytė, Lietuvos neįgaliųjų draugijos, Lietuvos žmonių su negalia aplinkos pritaikymo asociacijos, Lietuvos žmonių su negalia sąjungos, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos, Lietuvos paraplegikų asociacijos ir Lietuvos kurčiųjų draugijos
	Ekspertų komisija prie TPPNC	SADM, TPPNC	LŽNS, LKD, LASS atstovai
	Turizmo taryba prie ŪM	ŪKMIN	LŽNS atstovas Ginta Žemaitaitytė
	Vilniaus m. savivaldybės Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo komisija	Vilniaus m. savivaldybė	Bendrija Viltis, Dana Migaliova
	LRV Ministro Pirmininko patarėjas negalios klausimais	LRV	Lietuvos paraplegikų asociacijos pirmininkas Juozas Bernatavičius

5.8.Projektų rengimas ir įgyvendinimas:

- Įgyvendinti/Įgyvendinami projektai:
  - ✓ 2019 m. Neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo projektas (25 542 Eur)
    Apie projektą:
    Projekto tikslas - skleidžiant informaciją, ugdant neįgaliųjų kompetencijas, atstovaujant neįgaliųjų teisėms ir jas ginant prisidėti prie neįgaliųjų socialinės atskirties mažinimo bei gerinti neįgaliųjų socialinę integraciją.

- ✓ Lietuvos neįgaliųjų forumas su partneriais – Lietuvos žmonių su negalia sąjunga, VšĮ „Rastis“, Pabradės socialinės globos namais, Jasiuliškio socialinės globos namais bei Elektrėnų šeimos namais – įgyvendina projektą „Įdarbinimo iniciatyvų žmonėms su negalia skatinimas Vilniaus regione“. Projektas pradėtas įgyvendinti 2018-04-03. Projekto biudžetas 420.988,60 Eur. Projekto tikslas – sukurti ir išmėginti praktikoje nuoseklią paslaugų grandinę, padėsiančią integruotis į darbo rinką žmonėms su negalia. Projektą sudaro nuosekliai vienas kitą papildantys komponentai.
- ✓ Bendradarbiaujant su partneriais (LT, EST, LV) vykdomas Europos Komisijos finansuojamas projektas ‘Police and NGO cooperation to combat hate crime in Estonia, Latvia and Lithuania — PONGO’. Projekto trukmė 24 mėn. LNF skirtas projekto biudžetas – 7 914 eur.
- ✓ FOUNDATION OPEN SOCIETY INSTITUTE (FOSI) finansuotas projektas International advocacy and capacity building on Mental Health, Human Rights and Law (“the Project”). Projektinis laikotarpis nuo 2018 m. spalio 1 d. iki 2019 m. lapkričio 30 d. Projekto biudžetas 55,239.00 USD, iš kurio 50 000 USD skirtas Tarptautinio Diplomo programos finansavimui.
- ✓ FOUNDATION OPEN SOCIETY INSTITUTE (FOSI) finansuotas projektas International advocacy and capacity building on Mental Health, Human Rights and Law (“the Project”). Projektinis laikotarpis nuo 2019 m. spalio 1 d. iki 2020 m. lapkričio 30 d. Projekto biudžetas 34,992.00 USDUSD, iš kurio 28,900 USD skirtas Tarptautinio Diplomo programos finansavimui.
- ✓ JAV Ambasados Vilniuje finansuojamas projektas “Mokykla visiems”. Projekto laikotarpis 2018 m. spalio 1 d. iki 2019 m. rugsėjo 1 d. Projekto biudžetas 9,915.00 USD.
- ✓ Pagal Erasmus+ programą finansuojamas ir kartu su partneriais (LT, IT, AT, PT) įgyvendinamas projektas “MeMe: Me & the Media”. Projekto laikotarpis: 2019 – 2021 m. Projekto tikslas - pagerinti jaunų suaugusiųjų su negalia skaitmeninės žiniasklaidos įgūdžius, naudojantis interaktyviomis priemonėmis, taip sustiprinti jų gebėjimą patiems save atstovauti socialinėje erdvėje; užpildyti spragas, susijusias su profesionalių suaugusiųjų švietėjų rengimu, siekiant geriau ugdyti jaunus žmonės su negalia bei juos įtraukti į skaitmeninę (socialinę) mediją. LNF skirtas projekto biudžetas - 19 845 Eur.
- ✓ Vilniaus miesto savivaldybės užimtumo didinimo programos įgyvendinimo finansavimas 2019 metais. 2019 m. birželio – gruodžio mėn., biudžetas - 7200 Eur (septyni tūkstančiai du šimtai eurų) Užimtumo didinimo programai finansuoti.
- ✓ Nuo 2018 lapkričio iki 2021 m. įgyvendinamas Europos Sąjungos fondų finansuojamas projektas “Inovatyvios priemonės – žmonių su negalia bendruomenės aktyvinimui įsitraukti į viešojo valdymo procesus”. Projekto partneriai: Lietuvos kurčiųjų draugija, Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija "Viltis", Lietuvos paraplegikų asociacija. Projekto biudžetas - 142,761, 49 Eur.

2019M. parengtos paraiškos:

- ✓ Neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo projektas 2020-iems m. Finansuotas.

- ✓ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuotam Nevyriausybines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektų finansavimo 2020 metais atrankos konkursui teiktas projektas NEVYRIAUSYBINES ORGANIZACIJAS VIENIJANČIŲ ASOCIACIJŲ INSTITUCINIO STIPRINIMO PROJEKTAS. Finansuotas 2020-iems m.

5.9. Parama LNF veiklai ir projektams:

- ❖ Gauta parama: parama iš VMI 2 % 2089,59 eur.

- ❖ Gauta tikslinė parama Freedom Drive dalyvių išlaidų apmokėjimui: 550 eur.

- ❖ Gauta tikslinė parama Nacionaliniams lygybės ir įvairovės apdovanojimams iš AB Swedbank 10 000 eur.

Prezidentė _____ Dovilė Juodkaitė